

Kommentarer till presentationen för tjänsteenkäten.

SFOHH's möte 210520

1. I år är det 22a gången tjänsteenkäten genomförs. Årets enkät visar förhållanden på landets önh-kliniker och enheter under v4.
2. Detta är arbetsgruppen som ansvarar för att enkäten genomförs. Arbetsgruppen skickar enkäten till klinikernas verksamhetschefer och samlar sedan in och sammanställer data för sin region. För privatläkarna sker insamlingen av data för hela riket. I år är enkäten omgjord för att inkludera audiologi och foniatri siffror också. Beräkningar som jämför med befolkningen är baserad på statistik från statistiska centralbyrån.
3. Är vi tillräckligt många specialister? Vem avgör det? Kan vi påverka?
4. Tillgången på specialister har ökat långsamt de senaste 10 åren, med 5% till årets siffra på 625 st. Samtidigt har vi under denna tid haft en befolkningsökning på 8,6%.
5. Antal specialister/100 000 invånare i Sverige varierar mellan 5,2 och 6,4. Sveriges medelvärde ligger i år på 6,0. (Detta värde är stabilt över åren, 2006 var värdet 6,1) Man kan se att antalet specialister i Sydöstra och Västra Götalands regionerna ligger något lägre än i övriga Sverige (även detta är stabilt).
6. Om man ser till privata specialisterna de senaste 10 åren, skedde en ökning mellan 2012 och 2018. De senaste två åren har trenden varit att ökningen stannat av och att antalet privata önh-läkare minskat något.
7. Vi har som tidigare år många specialister som fortsätter att arbeta efter 65 år i år är 12% av våra verksamma specialister över 65 år.
- 8.
9. I år är 28% av verksamma specialister i den offentliga vården disputerade. Antalet varierar stort över Sverige.
10. 29% (183st) av specialisterna har nedsatt tjänstgöringsgrad v 4 år 2021. I antal tjänster uppgår detta till 75 stycken. Förra året var den siffran 88.
11. Antal audiologer i Sverige. För privata audiologer krävs att huvudsakliga verksamheten är audiologisk. Men för offentligt anställda audiologer krävs inte att man huvudsakligen arbetar med audiologi. Man kan se att antalet audiologer har minskat de senaste åren. V 4 2021 finns totalt 43st, vilket är lägsta siffran på 10 år. Det är få privata specialister som arbetar som audiolog i Sverige, i år 2 stycken. Enl Verksamhetscheferna saknas det idag 12 specialister i Sverige. Med nuvarande planerade pensionsavgångar (7st) och pågående utbildningar kommer det att saknas 2,5 specialister i slutet av 2025.
12. Antal audiologer/ 100 000 invånare de senaste 10 åren.
13. Antal foniater i Sverige som arbetar helt eller delvis med foniatri. För privata foniater krävs att huvudsakliga verksamheten är foniatrisk. Antalet foniater har ökat och ligger på en stabil nivå över 20. I år har vi slagit ihop alla utbildade offentligt verksamma foniater i Sverige oavsett hur stor del av deras verksamhet som består av foniatri. Enl verksamhetscheferna saknas det idag 10 foniater i Sverige. Med nuvarande planerade pensionsavgångar (7st) och pågående utbildningar beräknas det saknas 9 specialister i slutet av 2025.

14. Antal foniater/ 100 000 invånare har legat mellan 0,20 och 0,25 de senaste 10 åren. Eftersom det rör sig om ett 20 tal foniater blir det relativt stora utslag så fort det blir en förändring. Tendensen är dock stabil
15. Antal ST-läkare som är under utbildning v 4 i år var just nu är 214 st och ser man tillbaka på den senaste 20 års perioden har vi ökat antalet ST-läkare med 80%. Anledningen till den initiala ökningen var att man bla genom tjänsteenkäten förutsåg stora pensionsavgångar. De senaste åren har tjänsteenkäten visat på ett behov att minska antal ST-läkare igen. Så har dock inte skett. Den minskning ni ser i år beror på att vi i år för första gången inte räknat med audiologi och foniatri ST-läkare i siffrorna vilket vi gjort alla tidigare år. Om dessa inkluderas är det inte någon minskning av ST-läkare alls i år.
16. Antal ST-läkare/100 000 invånare varierar över regionerna. Stockholm/Gotland fortsätter att utbilda betydligt färre ST-läkare än övriga regioner. Utbildningen är kostsam och man kan tycka att ansvaret för utbildning av nya specialister borde fördelas någorlunda rättvist mellan regionerna, vilket inte är fallet i nuläget. Glädjande nog berättar region Stockholm/Gotland att de precis har startat upp en ny enhet på Danderyds sjukhus för att kunna utbilda ST-läkare.
17. Antal ST-läkare per region varierar. Man kan ännu inte se en tydlig trend att antal ST-läkare i de olika regionerna minskar mer än möjligen i Stockholm och i VGR.
18. Åldersfördelningen har ändrats över de år som tjänsteenkäten har genomförts. Just nu är visat kurvan att vi är många yngre läkare och relativt få äldre.
19. De flesta nuvarande ST-läkare kommer att vara färdiga specialister i slutet av år 2025. Med de data vi har idag, kan vi beräkna vilken tillgång på specialister vi kommer att ha december 2025 och vilken utbildningsvolym som behövs för perioden 2026 - 2030.
20. 185 nya specialister beräknas vara klara i slutet av 2025. Den brist som finns i dag samt de som pensioneras under perioden skall ersättas. Beräkningen visar att det inte kommer att vara en brist på ÖNH-specialister vid utgången av år 2025. Siffrorna talar för att det kommer att finnas fler specialister än vad vi har behov av. Siffrorna baseras alltså på verksamhetschefernas svar på frågan om sitt behov utifrån budget.
21. Behovet av helt nya ST för nästkommande period 2026 - 2030 har minskat ytterligare jämfört med tidigare år. För perioden behöver vi anställa 41 nya ST för att få full balans år 2030. Vi har alltså under lång tid utbildat allt fler specialister inom ÖNH. Nu ser man att vi behöver bromsa in kraftigt för att inte överutbilda.
22. Sammanfattning.

Göteborg 210520

Åsa Robinson
Överläkare
ÖNH-enheten Capio Lundby Närsjukhus
Wieselgrensplatsen 2
417 17 Göteborg

asa.robinson@capio.se